

**Piotr Kardyś, Anna Sochacka,
Paweł Jusiak**

"Scientia nihil est quam veritatis
imago. Studia ofiarowane
Profesorowi Ryszardowi Szczygłowi
w siedemdziesięciolecie urodzin"... :
[recenzja]

Z Dziejów Regionu i Miasta : rocznik Oddziału Polskiego Towarzystwa
Historycznego w Skarżysku-Kamiennej 6, 199-200

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Scientia nihil est quam veritatis imago.
Studia ofiarowane Profesorowi Ryszardowi Szczygłowi
w siedemdziesięciolecie urodzin,
red. Anna Sochacka i Paweł Jusiak, Lublin 2014, ss. 1274

Prof. Ryszard Szczygieł pracuje od 1966 r. na Wydziale Humanistycznym UMCS, gdzie dał się poznać, jako dobry dydaktyk i wychowawca młodszej kadry naukowej. Jego zainteresowania badawcze od początku koncentrowały się zwłaszcza na dziejach miast i mieszczaństwa doby jagiellońskiej¹. Ale jak zwykle bywa przy znaczących postaciach świata nauki, wyniki kwerend źródłowych i badań pozwalają ich autorom „meandrować” po różnej problematyce, jak: dzieje miast środkowoeuropejskich w późnym średniowieczu i czasach wczesnonowożytnych, osadnictwo Małopolski północno-wschodniej do XVI w. (z naciskiem na średniowieczną i wczesnonowożytną przeszłość Lubelszczyzny), osadnictwo i podziały terytorialne Rusi Czerwonej w późnym średniowieczu. Należy podkreślić ponadto dokonania R. Szczygła w zakresie spisów urzędników przedrozbiorowej Rzeczypospolitej i edycji dokumentów lokacyjnych. Odbył staże naukowe na uniwersytetach we Lwowie, Kijowie i Ołomuńcu. Jest promotorem kilkunastu doktoratów.

Stopnie i tytuły naukowe podkreśliły znaczenie badań prowadzonych przez prof. R. Szczygła, i ich wyników dla polskiej historiografii. Po doktoracie obronionym na UMCS w 1973 r., nastąpiły habilitacja w 1990 r., stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS w 1992 r., tytuł profesora w 1999 r., a profesora zwyczajnego w 2003 r. Z czasem przyszły także obowiązki natury administracyjno-reprezentacyjnej, jak pełnienie funkcji prodziekana Wydziału Humanistycznego UMCS w latach 1990–1993, dziekana tego Wydziału w latach 1993–1999 i prorektora UMCS w latach 2008–2012.

Znalazło to również wyraz poprzez zaproszenie do udziału w pracach licznych gremiów naukowych i towarzystw, zwłaszcza w Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Historycznego, w Stałym Komitecie Mediewistów Polskich, w Komisji Historycznej Oddziału Lubelskiego

¹ Swego rodzaju podsumowaniem była praca habilitacyjna *Lokacja miast w Polsce w XVI wieku*, Lublin 1989, która potwierdziła i utrwaliła pozycję Jubilata w świecie nauki.

Polskiej Akademii Nauk, Polskim Towarzystwie Heraldycznym, Lubelskim Towarzystwie Naukowym (jako członek rzeczywisty), w Komisji Historii Miast, Komisji Geografii Historycznej, w Komitecie Nauk Historycznych PAN (w latach 1996–2007), w Radzie Naukowej Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemyślu, w Radzie Muzeum Lubelskiego, Muzeum w Sandomierzu, Muzeum Zamojskiego, w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego (w latach 1999–2002), Państwowej Komisji Akredytacyjnej (w latach 2005–2007); oraz redakcjach czasopism naukowych, m.in. *Annales Universitatis Mariae Curie Skłodowska* i Regionu Lubelskiego.

Księgi pamiątkowe mają tę zaletę, że oprócz przypomnienia dokonań jubilatów i zestawienia ich bibliografii – co już samo w sobie jest cenne – skupiają grono przyjaciół, współpracowników i sympatyków, prezentujących w jubileuszowych tekstach szeroką gamę problemów badawczych. Nie inaczej jest w omawianym przypadku.

Całość podzielona została na rozdziały tematyczne: 1) Osadnictwo – dzieje wsi i urbanizacja; 2) Miasta i ich funkcje; 3) Lublin w dziejach; 4) Ludzie, rodziny, społeczności; 5) Monarcha i świat władzy; 6) Prawo i organizacje społeczne; 7) Kultura, nauka, opieka społeczna; 8) Problemy narodów. 83 teksty przynoszą olbrzymi ładunek wiedzy historycznej, zarówno o charakterze przyczynkarskim, jak i syntetycznym. Oddają zatem w całej pełni zakres zainteresowań Jubilata, który potrafi w kropli wody dostrzec procesy składające się na „rzekę” historii.

Piotr Kardys